

Motion till riksdagen

1988/89:T564

av Leif Marklund och Roland Brännström (båda s)

SJ:s banavgifter

I Norrlandslänen har järnvägen en stor betydelse för transportförsörjningen på grund av de långa avstånden och de många råvarutransporterna av malm och träråvaror. Stora mängder av timmer transporteras i dag via tvärbanorna Arvidsjaur–Jörn–Storuman–Hällnäs m.fl. ner till kusten och sågverken. Andra viktiga trävaror lastas direkt på järnvägen för transport till Sydeuropa. Därmed får kunderna direkttransport utan kostsamma omlastningar. Färre omlastningar av varorna åstadkommer också mindre skador på varorna.

SJ har nu aviserat stora prishöjningar på bl.a. timmertransporterna med 25–30 %. SJ har tidigare fått ersättning genom det s.k. ersättningsberättigade bannätet. Nu måste man räkna med den kostnad som varje enskild bandel har. Dessa prishöjningar riskerar nu att slå ut all transport av både malm, timmer och andra trävaror. Det kan inte ligga i samhällets intresse att SJ:s prispolitik driver ut det tunga godset till vägtransporter. Av såväl miljöskäl som när det gäller att klara vägunderhållet, då överföringen av tungt gods till vägarna är helt olämplig.

Det finns i Norrlands inland flera tvärbanor som är av stort värde för infrastrukturen och för utvecklingen. De bildar en viktig grund för utvecklingen av industrin i inlandet. Om tvärbanorna läggs ner finns det risk för att sågverken i södra Sverige tar över försäljningen och transporterna till kontinenten. Med stora effekter för utvecklingen skulle få på sysselsättning i Norrlands inland.

Det är därför viktigt att de norrländska företagen får behålla de transportmöjligheter som tvärbanorna utgör. SJ:s nya taxepolitik kan innebära att regionalpolitiken undergrävs och försvåras. Alltså måste SJ:s konkurrensförbättringar avsevärt. Ett sätt att förbättra SJ:s möjligheter till konkurrens med landsvägstransporterna är att minska både fasta och rörliga avgifter på inlandsbanan och tvärbanorna. Denna kostnad bör slås ut på de övriga banorna och betalas solidariskt genom att avgifterna fördelas över bannätet i övrigt.

En annan utväg som bör prövas kan vara att SJ får möjlighet att räkna kostnaderna på dessa bandelar som om de vore en transport på elektrifierad bana.

Nagon förändring av konkurrenssituationen blir det inte. SJ har lägre kostnader på det elektrifierade bannätet i andra delar av landet. De lastbilar som trafikerar Norrlandsvägarna har inte högre kostnader och betalar inte högre avgifter än de lastfordon som trafikerar vägarna i landets södra delar.

SJ får däremot betala en spåravgift som är avsevärt högre på dessa tvärbanor än de avgifter som råder efter stambanan och stomnätet i övrigt.

Mot. 1988/89
T564

När det gäller investeringarna på vägarna har det inte varit någon skillnad mellan norra och södra Sverige. De större riksvägarna håller samma standard i såväl norra som södra delarna av landet.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om en omprövning av SJ:s banavgifter.

Stockholm den 25 januari 1989

Leif Marklund (s)

Roland Brännström (s)